

GEMEENTE

1 ex. Provinciale Molencommissie.

159

Parkman 62

GRIJPSKERK

Postbus 4

Herestraat 50

Grijpskerk

Telefoon 05947-2331

Postrekening 838890

AANTEKENEN

AAN de Staatssecretaris van Cultuur,
Recreatie en Maatschappelijk Werk
Steenvoordelaan 370
2284 EH RIJSWIJK (Z.H.)

Dict.: CCvE/hal Ons kenmerk:

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Grijpskerk, 28 juni 1979.

1137

Onderwerp:

• beroepschrift inzake de subsidiëring
restaurantie Korenmolen te Grijpskerk (Gron.)
I.D.Kode 691110.0001.00.

Excellentie,

Uw beschikking gegeven bij brief d.d. 12 juni 1979, nr. 03/24.234/1779 waarin U de subsidie voor de restauratie van de Korenmolen in Grijpskerk definitief bepaalt op 40% van f 272.892,56 is f 109.157,-- en waarbij U bepaalt, dat f 1.000,-- van de subsidie niet uitbetaald wordt wegens het gestelde in Uw brief van 6 oktober 1977, bladzijde 2, alinea 1, geeft ons aanleiding tot het aantekenen van beroep en wel op grond van de volgende gronden en overwegingen.

Ten aanzien van de korting van f 2.500,-- op het subsidiabele bedrag, hetgeen neerkomt op een vermindering van de subsidie met f 1.000,--, voeren wij de volgende bezwaren aan.

Indertijd is ten aanzien van het schilderwerk van het wiekenkruis aan de molen verschil van mening ontstaan. Tot het moment dat het schilderwerk aan de wieken zou beginnen, bestond er geen twijfel over de keuze van de kleuren.

Men ging uit van de bestaande kleuren, zoals ook het bestek bij de begroting aangeeft. De molen van Grijpskerk was althans in het nabije verleden wit.

Tijdens een bouwvergadering heeft de heer Heydra van de dienst Monumentenzorg getracht aan te tonen met archieffoto's dat ook bij Groninger molens het hekwerk vroeger bruin was.

Wanneer in Uw brief staat, dat dit overtuigend is aangetoond, dan is dat niet ten aanzien van ons gebeurd.

Ook later heeft de heer Korpershoek van Uw Dienst ons niet kunnen overtuigen met foto's dat het hekwerk vroeger bruin was. Wel bleek ons, dat vroeger de heklatten veelal niet wit werden geverfd.

Navraag door ons over dit verschijnsel bij oud-molenmakers Harm Wiertsema te Scheemda en Chr. Bremer te Adorp leerde ons het volgende.

Het hekwerk werd vervaardigd van Amerikaans Grenen hout, dat niet geverfd werd, hoogstens met lynolie werd behandeld. Dat was voor deze duurzame houtsoort geen bezwaar, zeker niet in de vroegere kwaliteit. Wit verven zou het nadeel hebben dat bij de toen nog in werking zijnde molens de verf zou wegschavielen. Bovendien werden de toen nog katoenen zeilen wel eens getaand. Dan geven ze bruin af.

Kortom, van onze zijde en ook van de zijde van de Provinciale Molencommissie is gesteld, dat niet alleen de verre historie de doorslag moest geven, want:

- de witte kleur is ook voor Grijpskerk het vertrouwde beeld geworden die past bij de nabije historie en traditie;
- de witte kleur was reeds op de andere -niet te vervangen- roede aanwezig. Het zou op praktische bezwaren stuiten te trachten de witte verf hier volledig te verwijderen;
- de witte kleur verdient uit esthetische overwegingen verre de voorkeur; immers het geeft een fraai contrast tegenover de nieuwe bruine achterkant.

Het wit verven is voltooid, nadat de heer Korpershoek akkoord was gegaan ter plaatse en voordien telefonisch.

Nadien is er van de zijde van de Rijksdienst gepoogd ons op andere gedachten te brengen, terwijl er akkoord was gegaan !

Deze pogingen komen duidelijk uit in onder anderen de brief van de Hoofddirecteur van de Rijksdienst d.d. 20 mei 1975. In deze brief wordt pressie op ons uitgeoefend. Wanneer wij bij het eerstvolgende onderhoud het wit niet vervangen voor bruin, wordt artikel 9, eerste alinea, van de voorwaarden waarop Rijkssubsidies worden verleend voor de instandhouding van windmolen toegepast. In deze brief wordt ons nog een "kans" gegeven. Wij moeten schriftelijk en onvoorwaardelijk gevolg geven aan de wens.

Afgezien nog van het feit, dat artikel 9, eerste lid, verre van relevant is, want daar wordt verwezen naar onder anderen artikel 2 -verwaarlozing en geen handelen waardoor de molen minder aan zijn bestemming van windmaalwerktuig kan beantwoorden-, is het duidelijk dat de Rijksdienst pressie wil gebruiken door de uitvoering/naleving van het latere onderhoud te betrekken bij de restauratieregeling.

Verder kan nog gesteld worden, dat de gemeentesecretaris een keer opgebeld is door de heer Korpershoek met de mededeling, dat het opnieuw wit verven aan de gang was. Dit bleek onjuist te zijn en is aan de heer Korpershoek medegedeeld.

De pogingen om het verschil in het voordeel van de Dienst te bewerken, kregen wel een heel sterk karakter toen de heer Korpershoek op 17 november 1976 de voorzitter van ons college opbelde met de mededeling, dat de eindafrekening zou volgen als de onvoorwaardelijke instemming op de brief van 20 mei 1975, en daarbij de mededeling dat de toenmalige Gedeputeerde Kuipers "om" was gegaan. Mededelingen die door de voorzitter direkt als bijzonder ongeloofwaardig worden bestempeld.

Op 6 oktober 1977 zond de Minister van C.R.M. ons een brief met een overzicht van de subsidiabele en de voorlopig niet subsidiabele koste. In het laatste deel van deze brief wordt verwezen naar de brief van 20 mei 1975 en wordt de inhoud van de eerder vermelde restrictie vermeld.

Op 16 november 1977 volgt een reactie van ons met een nadere verantwoording over de kosten aan de Hoofddirecteur van de Dienst.

Pas na veel telefonische verzoeken en een brief d.d. 9 april 1979, lukt het ons om een antwoord over de definitieve afrekening/subsidie van U te krijgen.

Niet alleen door juridische touwtrekkerij en imponeren, maar ook door tijdrekken en uitstellen met 1½ jaar van een brief, wordt geprobeerd ons "om" te krijgen.

Wij hebben er begrip voor wanneer de Dienst U adviseert het hout een bruine tint te geven wanneer dat voor de behandeling voor het hout (Grenen !) nodig is. Een advies van de Dienst tegen beter weten in, om er een bruine kleur op te schilderen is inconsequent.

Gezien de boven omschreven achtergronden van het wit verven van het hekwerk en de roeden en gezien de totstandkoming van Uw beslissing om de totale subsidie met f 1.000,-- te verlagen, achten wij ons tekort gedaan en onrechtmatig behandeld.

Wij tekenen tegen de hierboven genoemde beschikking dan ook bezwaar aan en wij verzoeken U derhalve Uw beschikking te herzien in dier voege, dat het buiten beschouwing gelaten subsidiabel bedrag ad. f 2.500,-- als nog subsidiabel wordt gesteld zodat de daarui voor ons voortvloeiende subsidie ad. f 1.000,-- verleend kan worden.

Ter Uwer informatie sturen wij hierbij fotokopieën van de volgende brieven:

Ministerie C.R.M.	18 mei 1970
Gemeente Grijpskerk	10 januari 1972
Ministerie C.R.M.	13 juni 1972
Gemeente Grijpskerk	23 juni 1972
Ministerie C.R.M.	16 oktober 1972
Gemeente Grijpskerk	26 april 1974
Ministerie C.R.M.	16 september 1974
Gemeente Grijpskerk	26 juni 1975
Ministerie C.R.M.	20 mei 1975
Ministerie C.R.M.	6 oktober 1977
Gemeente Grijpskerk	16 november 1977
Gemeente Grijpskerk	9 april 1979
Ministerie C.R.M.	12 juni 1979

Een exemplaar van deze brief sturen wij ter informatie aan de Provinciale Molencommissie en het College van Gedeputeerde Staten van Groningen.

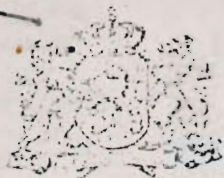
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Grijpskerk,

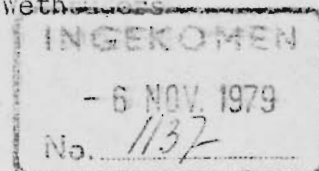
, burgemeester.

, secretaris.

Burgemeester en Wethouders
van
's-GRAVENHAGE

MINISTERIE VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

De Voorzitter van de Afdeling
rechtspraak vande Raad van State
Binnenhof 1
's-G r a v e n h a g e

uw brief : 8 augustus 1979
Nr. A-1.0844 (1979)

kenmerk: RDMZ U 49.811

Rijswijk,

onderwerp: Arob-beroep molen
Grijpskerk.

gebouw :

30 OKT. 1979

Het beroepschrift van burgemeester en wethouders van Grijpskerk van 28 juni 1979, nr. 1137, inzake de subsidiëring van de restauratie van de koren-molen aldaar geeft mij aanleiding tot het volgende verweer.

Onderwerp van geschil is het schilderen van het hekwerk van de molen. Een hekwerk is de constructie met latten als onderdeel van de wieken, waarbij het noodzakelijk is voor de windvang de wieken met zeilen te beleggen. Omgekeerd geldt uiteraard, dat voor windvang met zeilen een hekwerk noodzakelijk is. Deze molen heeft geen hekwerk gehad, maar de wieken waren voorzien van een raamwerk, waarin jalouziekleppen. Bij het begin van de restauratie was het raamwerk van de jalouziekleppen verdwenen.

Het raamwerk van jalouziekleppen was wit, hekwerk altijd bruin. Was het met lijnolie behandeld, dan kreeg het die kleur door het afgeven van de zeilen; bij het gebruik van carbolineum - door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg sterk aanbevolen ter bestendiging van het hout - kreeg het daardoor de bruine kleur. Na gezamenlijk overleg is bij de restauratie besloten niet opnieuw een raamwerk aan te brengen met jalouziekleppen, maar over te stappen op het minder kwetsbare systeem van hekwerk met zeilen. Toen evenwel ontstond het probleem van de kleur. Dezerzijds is steeds gesteld, dat de kleur moet worden toegepast die historisch gezien bij het gekozen systeem behoort, in dit geval dus, nu de keus was bepaald op hekwerk, bruin. Het is historisch onjuist en inconsistent de kleur die behoort bij het raamwerk met jalouziekleppen toe te passen op hekwerk. Dat dit kleurverschil historisch gezien zo is, is niet bestreden.

Toen de heer W.A. Korpershoek, hoofd van de afdeling Molens van de Rijksdienst van de Monumentenzorg op 3 april 1975 ter plaatse een bezoek bracht bleek één wiek van wit hekwerk voorzien al te zijn aangebracht; de andere wieken stonden eveneens met wit hekwerk in de molen, gereed om te worden aangebracht. Dit laatste kon niet worden geconstateerd omdat de sleutel van de molen niet voorhanden was. Aangezien het verwijderen van verf van vers hout een hachelijke zaak is heeft de heer Korpershoek toen tegenover de heer Visser (directeur

Bijlagen:

- Gemeentewerken -

Korrespondentie uitsluitend richten aan het postadres, met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Postadres: Postbus 5405
2280 HK RIJSWIJK
Tel: (070) 540333 - 94 92 33

Bezoekadressen:
BC = Sir W. Churchillaan 36G.
H = Sir W. Churchillaan 36Z.

M = Steenvoordelaan 370.
N = J. C. v. Markenaan 5.

blad 2 kenmerk RDMZ U 49.811

Gemeentewerken) en de heer Doedens (provinciale molencommissie) gesteld, dat de bruine kleur, zodra de eerste onderhoudsbeurt aan de orde was, alsnog moest worden aangebracht. Een zeer praktische oplossing, gegeven het voldongen feit, zonder extra kosten. (zie brief 20 mei 1975, RDMZ 267.585.)

Esthetische overwegingen spelen in het algemeen in de monumentenzorg geen doorslaggevende rol, zeker niet bij molens, wel de historiciteit.

Het van rijkswege subsidiëren van werkzaamheden, die met die historiciteit in strijd zijn, zou een onjuist gebruik van voor restauratie beschikbaar gestelde middelen zijn. Van juridische touwtrekkerij, imponeren, tijdrekken en uitstellen, kortom een vexatoir handelen is eenvoudigweg geen sprake geweest. Vanuit een correcte en logische standpuntbepaling is normaal, consequent en voorzienbaar gehandeld en besloten. De gemeente Grijpskerk is behandeld als ieder ander.

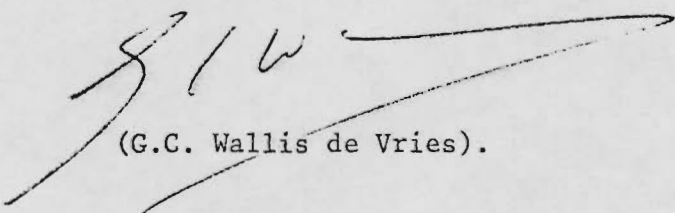
Als voorschotten zijn uitbetaald:

op 15 juli 1966 : f 11.992,--
op 29 maart 1974 : f 20.000,--
op 22 november 1974: f 13.600,--
op 26 november 1975: f 44.000,--
op 10 november 1977: f 24.525,--

Als (voorlopige) eindafrekening is op 18 juli 1979 betaald f 6.032,--. Die eindafrekening heeft inderdaad helaas wat lang op zich laten wachten, maar dat is een situatie, die zich door een nijpend personeelsgebrek en een daardoor in deze administratieve sector ontstane grote achterstand tot mijn spijt jegens velen voordoet. Maatregelen dienaangaande ter verbetering zijn in bespreking.

Aangezien het hier gaat om een uit een oogpunt van monumentenzorg verantwoord genomen besluit en niet duidelijk is gemaakt, waarom onrechtmatig zou zijn gehandeld ware het beroep ongegrond te verklaren.

De Staatssecretaris van Cultuur,
Recreatie en Maatschappelijk Werk

(G.C. Wallis de Vries).

PROVINCIALE GRONINGER MOLENCOMMISSIE

postbus 630
9700 AP Groningen
telefoon 050.164808

Groningen, 17 sept. 1979.

1067 M43

AAN:

het College van
Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen.

Ten antwoord op uw kantbrief d.d. 12 juli 1979, nr. 16.979, 1-ste afd.,
delen wij u het volgende mede.

De gemeente Grijpskerk verzet zich tegenover de Rijksdienst voor de Monumentenzorg tegen een beknotting van het subsidiabele eindbedrag van de restauratie van de korenmolen te Grijpskerk. Deze beknotting zou niet zijn toegepast, indien het hekwerk aan de roeden een afwerking in bruine kleur hadden verkregen.

Wij kunnen het standpunt van de rijksdienst niet volgen en achten het bovendien inconsequent. Immers: wit hekwerk aan de molenroeden is in Groningen een vrij gebruikelijk beeld. Met toepassing van de regeling voor het jaarlijkse onderhoud, waarop ook controle door de rijksdienst wordt uitgeoefend, pleegt dit witte verfwerk ook in stand te worden gehouden. Ook bij restauratie werd wit verven van hekwerk wel door de rijksdienst toegestaan; kort voor de restauratie van Grijpskerk nog aan de oliemolen te Roderwolde.

Wij kwamen in onze vergadering van 23 augustus j.l. tot de bevinding, dat ons standpunt, zoals dat uit bijgaande stukken (die ook dienden als agenda-stukken) blijkt, wordt gehandhaafd.

Verder bevestigen wij de mededelingen, die van de zijde van de gemeente Grijpskerk naar voren worden gebracht.-

Namens de Provinciale
Groninger Molencommissie:

B. Jongema

(secr.)

[Handwritten signature]

(voorz.)

GEMEENTE

GRIJPSKERK

Notities behandeling zaak subsidiëring korenmolen bij de Raad van State afd. Rechtspraak op 19 februari 1980.

1. in de eerste plaats, mijnheer de voorzitter, wil ik gaarne constateren dat tijdens de 3 restauraties van de korenmolen in Grijpskerk regelmatig zogenaamde bouwvergaderingen werden gehouden. Daaraan nam praktisch altijd ook een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg deel. Uiteraard was de gemeente vertegenwoordigd en ook de Provinciale Molencommissie en of de Provinciale Waterstaat met een deskundige;
2. uitgangspunt voor dit werk was een aantal gespecificeerde begrotingen voor de herstelwerkzaamheden, gedateerd 23 september 1969 met een aanvulling d.d. 8 december 1971;
3. op de begroting van 1969 onder nr. 12 staat vermeld ten aanzien van het schilderwerk:
"al de vernieuwde onderdelen te schilderen in de bestaande kleuren, teren van omschot en stelling".

Mijnheer de voorzitter, ik mag onderstrepen de woorden IN DE BESTAANDE KLEUREN.

4. het laatste grote restauratiewerk gaat dan beginnen, mijnheer de voorzitter. Er zijn verslagen van vergaderingen van 31 oktober 1973 t/m 30 juli 1975;
5. uit het verslag van 26 maart 1975 blijkt, dat de heer Hijdra stelt, dat de aanwezige kleuren van de molen niet gehandhaafd dienen te blijven en dat de wieken geheel donker dienen te worden gemaakt.
Mijnheer de voorzitter, ik mag Uw aandacht vestigen op het woordje "aanwezige". Immers het werk was gaande en er werd al geverfd. Uit dit verslag blijkt ook, dat de overige aanwezigen wilden dat de bestaande kleuren gehandhaafd bleven. Er zal contact met de heer Korpeshoek van de dienst worden gezocht.
Op 22 mei 1975 krijgt het gemeentebestuur van Grijpskerk een brief van Monumentenzorg;
6. in deze brief, daterend 20 mei 1975, wordt op deze kleurenkwestie teruggekomen en wil men voorlopig berusten; "uitsluitend op grond van het feit, dat de hek- en zoomlatten van de roeden op het moment van de laatste bespreking reeds wel zouden zijn gecarbonileerd, is dezerzijds besloten in die situatie voorlopig te berusten, hoewel de witte kleur op historische grond, zoals overtuigend is aangetoond, onjuist moet worden geacht";
7. dan komt de klap op de vuurpijl, mijnheer de voorzitter. In diezelfde brief wordt dan maar direkt het inhoudelijk zeer zware artikel 9 van de Voorwaarden waarop subsidies worden verleend voor de instandhouding van windmolens, gedateerd 30 juli 1958, gehanteerd;
8. jarenlang wordt in goed overleg samengewerkt en nu opeens tussen 26 maart 1975 (de eerste keer dat de heer Hijdra de kleuren ter sprake bracht) en 20 mei 1975 (brief Monumentenzorg), het mes op de keel. Daarbij komt, dat artikel 9, 1e lid, naar onze mening niet toegepast KAN worden. Immers daar wordt verwezen naar o.a. artikel 2 - verwaarlozing en geen handelen waardoor de molen minder aan zijn bestemming van windmaalwerktuig kan beantwoorden -, en wij zijn nog volop aan het restaureren;
9. uiteraard heeft het gemeentebestuur van Grijpskerk getracht deskundig advies te krijgen over de vraag welke kleur nu historisch juist zou zijn. Bij oude en zeer oude inwoners van Grijpskerk zijn alleen de kleuren wit van wieken bekend.

Ook de Provinciale Molencommissie heeft daarover een duidelijke mening.
Mijnheer de voorzitter, ik verzoek U vriendelijk de secretaris van genoemde Provinciale Molencommissie, de heer Jongsma, daarover straks te willen horen;

10. tot slot nog een aspect dat ik nog naar voren wil brengen mijnheer de voorzitter, maar ik doe dat met enige tegenzin.
In het voorjaar van 1975 ontstaat een verschil van inzicht over een ondergeschikt punt in de gehele restauratie. De gemeente Grijskerk heeft dan op dat moment in de laatste fase van de restauratie meer dan f 200.000,-- geïnvesteerd.
Op 26 november 1975 ontvangen wij f 44.000,-- van C.R.M. aan voorschot.
Op 10 november 1977 nog eens f 24.525,-- aan voorschot.
Het moet dan 12 juni 1979 worden voordat de eindafrekening wordt vastgesteld, waarin dan de bepaling is opgenomen waartegen wij bezwaar hebben gemaakt, namelijk aftrek van f 2.500,-- aan investering, omdat de kleuren van de wieken niet in orde zouden zijn.
Een conclusie laat ik gaarne aan U over;
11. onze brief aan de Staatssecretaris van C.R.M., gedateerd 28 juni 1979 handhaven wij dan ook volledig.
Van een onjuist gebruik van voor restauratie beschikbaar gestelde middelen is bij deze molen in Grijskerk absoluut geen sprake;
12. te Uwer informatie wil ik nog vertellen dat op 26 september 1975, Dr. R.J.H.Kruisinga de geheel gerestaureerde molen opnieuw in het werk stelde.
Dr.Kruisinga is geboren in Grijskerk en is de kleinzoon van de bouwer van deze molen. Ook hij heeft van zijn nog in leven zijnde vader die hier jarenlang huisarts was, nooit anders vernomen dan dat de wieken van deze korenmolen wit waren geverfd.

Zitting Raad van State 19 februari 1980

AROB-beroep korenmolen Grijpskerk.

Beschrijving van het standpunt van de Provinciale Groninger Molencommissie, ingesteld door Gedeputeerde Staten der provincie Groningen op 6 mei 1949.

De kleuren van de Groninger windmolen

Als men zich wil verplaatsen naar het beeld dat de Groninger windmolens aan het begin van deze eeuw bood, moet men zich het volgende voorstellen.

a. De molens zijn bijna zonder uitzondering voorzien van zelfzwichting. Dit systeem, dat dient om de windkracht op meer beheerste wijze te benutten en de molenaar bedieningsgemak te geven, had in Groningerland in 1891 zijn intrede gedaan. Het werd en wordt als een streekeigen kenmerk beschouwd. Voor het behoud of in ere herstellen wordt geijverd, o.m. door de Vereniging van Vrienden met een ledental
./.. van 600. (folder)

b. Het werd een algemeen gebruik de kleppen van het zelfzwichtings-systeem wit te verven. Dat wit verven beperkte zich niet alleen tot de kleppen; het totale hekwerk kreeg gewoonlijk die witte kleur. Ook heden ten dage is wit hekwerk (dat kan worden onderscheiden in voorhek en achterhek) het normale beeld.
.. (foto's)

Later in deze eeuw werd de molen als instrument minder belangrijk. In Groningen zag men dikwijls dat bij restauraties afstand werd gedaan van de zelfzwichting. Dat kwam dan de restauratie- en onderhoudskosten wat ten goede. Men ging dan weer over tot het maken van hekwerk, dat geschikt was om met zeilen te werken.

Het werd in Groningen - en ook wel in naburige provincies - gangbaar om ook dit hekwerk (dat wel oud-Hollands wordt genoemd) wit te verven.

.. (foto's)

Het is op grond van het voorgaande verklaarbaar dat in deze streek voor alle hekwerk de kleur wit als traditioneel werd en wordt beschouwd. Ook verfkleuren op andere plaatsen aan molens grijpen terug op traditie. De Provinciale Groninger Molencommissie steunt deze traditie

./.. en gaf in 1962 een verschema uit.

./.. In dit schema werd in januari 1977 een kleine uitbreiding aangebracht.

-Aanleiding-

Aanleiding tot het laatste was de „zaak" Grijskerk.

Tijdens de restauratie wilde de Rijksdienst voor de Monumentenzorg de voorheen toegepaste witte kleur van het hekwerk vervangen door bruin, zulks in strijd met de goedgekeurde begroting.

De rijksdienst kwam hierbij te staan tegenover andere deskundigen en betrokkenen, hoewel onder meer de meningen werden ingewonnen van de bejaarde oud-molenmaker Dijk uit het naburige Leek en de molen-historicus B. van der Veen Czn. Wel leek de heer Korpershoek van de rijksdienst op 3 april 1975 akkoord te gaan met het wit verven, doch dit werd later herroepen.

In dit tijd werden ook twee telgen uit oude molenmakersgeslachten geraadpleegd. Dezen konden verklaren dat het in deze streek bij zeilroeden gebruikelijk was het duurzame Amerikaanse grenehout naturel te houden. Voor het onderhoud werd wel lijnolie gebruikt. Bovendien gaven oude foto's, getoond door de heer Korpershoek aan enkele leden van de Provinciale Groninger Molencommissie, aan dat lang geleden het in Groningen niet gebruikelijk was het hekwerk aan zeilroeden wit te verven. Het vorenbedoelde verfschema van de Groninger Molencommissie werd aangevuld op het punt dat - naast het witverven - zeilroeden ook naturel kunnen worden gehouden.

Uit het onderzoek is eveneens naar voren gekomen dat het hekwerk aan zeilroeden vroeger niet bruin gemaakt werd, ook niet met carbolineum zoals thans wordt aanbevolen door de rijksdienst. Deze aanbeveling past niet in de door de Staatssecretaris van C.R.M. genoemde „historiciteit", een woord dat overigens niet in de Nederlandse woordenboeken voorkomt. Ook praktische overwegingen verzetten zich hiertegen. In één der bouwvergadering (met de rayon-opzichter Monumentenzorg erbij) werd besloten tot het aankopen van witte zeilen. Welnu, carbolineum kleurt zeer donker en geeft ook na droging af.

In haar vergadering van 23 augustus 1979 nam de Provinciale Groninger Molencommissie het standpunt in, zoals deze in haar brief d.d. 17 sept. 1979, nr. 1067 M 43, aan Gedeputeerde Staten is weergegeven. De Groninger Molencommissie heeft daarbij kennis genomen van de desbetreffende stukken. Deze, alsmede het verslag van de vergadering, gaan hierbij. Bij het „Memorandum" d.d. 17 nov. 1976 wordt aangetekend dat de gedeputeerde / tevens voorzitter van de Molencommissie er nimmer een ander standpunt als de overige leden op na heeft gehouden. Tenslotte wordt hier nog overgelegd een reactie op de brief d.d. 30 september 1979 van de Staatssecretaris van C.R.M. Deze reactie d.d. 12 febr. 1980 is van eerdergenoemde heer B. van der Veen Czn, nestor van de Provinciale Groninger Molencommissie.

De secretaris:

B. Jongsma
B. Jongsma

B. van der Veen Czn.

EEMSKANAAL 24 •
9713 AA GRONINGEN
TELEFOON 050-124875
POSTREKENING 850004

AAN den Heer B. Jongsma,
secretaris van de Provinciale
Groninger Molencommissie
GRONINGEN.

UW NUMMER

UW SCHRIJVEN:

MIJN NUMMER:

MIJN SCHRIJVEN:

BETREFT:

6072

12/2 1980

De kleur van het hekwerk
aan de Groninger molens

Geachte Heer Jongsma,

Ik nam kennis van een brief van de
Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk
Werk (de heer Wallis de Vries) dd. 30 september 1979, ken-
merk RDMZ U 49.811, gericht aan de voorzitter van de afde-
ling Rechtspraak van de Raad van State, Binnenhof 1, te
's-Gravenhage, aangaande het schilderen van het hekwerk aan
dexroeden van de gerestaureerde korenmolen van Grijskerk,
eigendom van de gemeente van die naam.

Zoals hier altijd de gewoonte is geweest, was het hekwerk
(en niet het raamwerk, dit is een foutieve uitdrukking) aan
een der roeden , nl. die met zelfzwichting, wit.

Nu is deze roede bij de restauratie niet weer zelfzwich-
tend gemaakt, maar het hekwerk is niettemin wit geschilderd.

De heer Staatssecretaris wil dit nu bruin hebben, een
kleur die hier nog nooit aan een windmolen is voorgekomen.
De kleuren van de Groninger windmolen liggen nl. vast, en
zijn ook opgenomen in de binnenkort te verschijnen tweede druk
van het Groninger Molenboek.

Deze kleuren zijn in hoofdzaak wit en groen, afgezet met
rood, en voor de onderkant van de kap lichtblauw.

Het hekwerk van een niet-zelfzwichtende roede werd wel
eens geolied, maar nooit bruin geverfd. Meerdere molens in
de provincie hadden en hebben nog steeds het hekwerk aan de
roeden wit. Voorbeelden zijn de molens van Garnwerd, destijds
gerestaureerd onder toezicht van Monumentenzorg en Uskwerd.

Volgens het het vorige jaar verschenen boekwerk "Molens
in Drenthe"; Waaraan de ondergetekende ook een steentje heeft
bijgedragen, heeft de ook onder toezicht van Monumentenzorg
gerestaureerde oliemolen van Roderwolde het hekwerk van
beide roeden wit geverfd.

Het door Monumentenzorg genomen besluit is, gezien het

gezien het hierboven gestelde, ten enenmale onjuist.

Hoogachtend,

Brandt

Sinds 1929 bestuurslid van de ver-
ehiging "De Hollandsche Molen",
Lid van de Prov, Groninger Molen-
commissie,
Lid van ~~de~~ The International
Molinological Society.